

Kuntien ja aluehallintovirastojen terveydensuojeluviranomaiset

Laitosteknisen ja talousvesihygieenisen osaamistestauksen uudistaminen

Valvira uudistaa huhtikuussa 2012 terveydensuojelulain (763/1994) 20 b §:ssä mainittua talousvesihygieenistä osaamista arvioivaa testiä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1351/2006) on säädetty, että talousvetä toimittavassa laitoksessa työskentelevällä talousveden laatuun vaikuttavilla toimenpiteillä tekevällä henkilöllä on oltava riittävät perustiedot veden hankinnasta, veden mikrobiologiasta ja kemiasta, talousveden puhdistustekniikasta, vesijohtoverkostojen hygieniasta, henkilökohtaisesta hygieniasta, talousveden käyttötarkkailusta ja talousveden laatuun liittyvästä lainsäädännöstä.

Valvira luopuu talousveden osaamista arvioivassa testissä pinta- ja pohjavesilaitoksiin erikoistumisesta ja luo mahdollisuuden erikoistua vesilaitoksiin tai vesijohtoverkostoihin. Testi koostuu jatkossakin 20 yleiskysymyksestä asetuksessa (1351/2006) määritellyiltä osaamisalueilta ja 10 erikoistumiskysymyksestä. Testiin on lisätty kysymyksiä mm. häiriötilanteissa toimimisesta, verkosto-osaamisesta, talousveden laadun valvonnasta, tiedottamisesta ja huollosta.

Valvira myöntää testin hyväksytysti suorittaneille Vesityökortti-nimisen kortin, jossa lukee suoritettujen testien mukaisesti ko. erikoistuminen eli vesilaitos tai vesijohtoverkostot.

Tällä ohjeella Valvira tiedottaa terveydensuojeluviranomaisille talousveden osaamistestin kysymyksissä käytetyistä termeistä ja niiden määritelmistä sekä asioista, joita on käsitelty kysymyksissä. Tämä ohje on julkaistu Valviran verkkosivuilla (www.valvira.fi). Ohje annetaan tiedoksi myös Valviran hyväksymille osaamistestaajille, joilla on käyttöoikeus osaamistestausjärjestelmään. Valvira on julkaissut hyväksymiensä osaamistestaajien yhteystiedot verkkosivuillaan.

Kysymyksissä käytettyjä termejä ja niiden määritelmiä

Tehoklooraus: Verkoston klooraus yli 5 mg/l klooripitoisuudella eli tehoklooraus-sanaa käytetään shokkiklooraus-sanan sijasta.

Yksisuuntaventtiili: Venttiili, jossa vesi voi virrata vain yhteen suuntaan eli yksisuuntaventtiili sanaa käytetään takaiskuventtiili-sanan sijasta.

Suojatulppa: Putken päässä oleva tulppa, jonka tarkoituksena on pitää putken sisäpinta puhtaana.

Paineenkestävä työtulppa: Putken päässä oleva paineellista vettä kestävä tulppa.

UV-lampun suoja-putki: UV-lampun päällä oleva kvartsilasiputki, joka on tarvittaessa puhdistettava.

Putkipossu: Verkoston puhdistamiseen tarkoitettu puhdistuselementti.

Sykepuhdistus: Verkoston puhdistamista veden ja paineellisen puhtaan ilman avulla.

Kontaminaatio: Saastuminen esimerkiksi mikrobeilla.

Infektiivinen annos: Mikrobin tautia aiheuttava annos.

Dnro 2556/06.10.05/2012

17.4.2012

Lisäksi kysymyksissä on käytetty seuraavia termejä: pätkäsujuutus, pitkäsujuutus, sujuutus, injektointi, painekoe, muhviiviste, porasatula, maamikrofoni, akustokorrelaattori

Kysymyksissä on käsitelty mm. seuraavia asioita:

- Kloorin annostelu ja pH
- Virtaamaohjattu lipeän syöttö
- Natriumhypokloriittisäiliön suoja-allas
- Natriumhypokloriitin metallia syövyttävä ominaisuus
- Saostuskemikaalien pH:ta laskeva vaikutus
- Alkaloinnin ohjauksessa käytettävät pH-mittarit
- Vesitornin desinfiointi ja kloorin kerrostumisriski
- Nestemäisten kemikaalien annostelu ja riskien välttäminen
- Takaisinvirtauksen estäminen ilmavälillä, kun on useita vesijärjestelmiä
- Putkien merkinnät
- Verkoston huuhtelu
- Uuden vesijohtolinjan desinfioinnissa käytettävä klooripitoisuus
- Milloin uusi vesijohtolinja voidaan ottaa käyttöön?
- Laitteiden säännöllinen huolto
- Muoviputket ja saastunut maaperä
- Mitä tarkoittaa käyttötarkkailu ja mitä viranomaisvalvonta?
- Mitä on jatkuva valvonta ja mitä jaksottainen seuranta?
- Miten valvotaan tekopohjavedestä valmistettua talousvettä?
- Kuinka toimitaan, jos raakavesilähteessä esiintyy syanobakteereja eli sinileviä?
- Radioaktiivisuuden tutkiminen, kun otetaan käyttöön uusi pohjavedenotto
- Milloin vesilaitoksen on otettava yhteyttä terveydensuojeluviranomaiseen?
- Talousvettä ostavan laitoksen vastuut
- Dokumentointi etenkin erityistilanteissa yhteydenotoista ja havainnoista
- Tiedottaminen häiriötilanteessa ja vesilaitoksen normaali vedenlaadusta tiedottaminen
- Näytteiden ottaminen vesivälitteisessä epidemiatilanteessa
- Hygieeninen työskentely näytteitä otettaessa
- Veden lämpötilan mittaaminen näytteitä otettaessa

Lisätietoja

Ylitarkastaja Jaana Vaitomaa, Valvira, puh. 0295 209 621,
jaana.vaitomaa@valvira.fi

Johtaja

Katariina Rautalahti
Katariina Rautalahti

Ylitarkastaja

Jaana Vaitomaa
Jaana Vaitomaa

Dnro 2556/06.10.05/2012

17.4.2012

Tiedoksi

STM/ Jarkko Rapala
Valvira/Kaisa Mäntynen
Laitosteknisiä ja talousvesihygieenisiä osaamistestejä testaavat